

BARRTRÄDSSPINNKVALSTER

Barrträdsspinnkvalstret (*Oligonychus ununguis*) kan drabba många olika barrträdslag, speciellt *Picea*-arter. Det är också ett "typiskt" skadedjur för sockertoppsgranen (*P. glauca* 'Conica'). Eftersom skadorna framträder på sensvåren eller försommaren kan de ibland förväxlas med vinterskador, se Faktablad om växtskydd-trädgård 13 T under tjältorka eller fysiologisk torka..

Skadebild

Kvalstren suger på barren, som gulfärgas från basen. Vid starka angrepp blir barren bruna och faller ofta av. De undre delarna av träden föredras. Angreppen känns också igen på den spinnväv som kvalstren tillverkar. Enbart bruna barr kan ha flera andra orsaker såsom vinterskador och andra fysiologiska skador.

Biologi

Barrträdsspinnkvalstret övervintrar genom ägg, som läggs nära basen av barren eller på andra skyddade ställen men aldrig på själva barren.

Äggen påminner om fruktträdsspinnkvalstrets, dvs. runda, tilltryckta med en krokig, utdragen spets i mitten. De är som nylagda gråbruna men blir sedan orange. De övervintrade äggen kläcks i början på maj och framöver. Larverna är först något rosafärgade men blir senare grönaktiga. De vuxna kvalstren är orange till mörkfärgade och 0,2–0,5 mm långa.

Barrträdsspinnkvalstret har 4–5 generationer per år. Ägg som läggs under sommaren placeras främst på skotten men även på barren. Värme och torka gynnar utvecklingen. Mest gynnsamt är 26°C och 50–60% relativ fuktighet. Regn däremot minskar ner populationen drastiskt.

Barrträdsspinnkvalstret angriper speciellt olika *Picea*-arter. Det kan ge svåra skador på gran (*P. abies*), fågelbogran (*P. abies* 'Nidiformis'), sockertoppsgran (*P. glauca* 'Conica'), blågran Blåbarriga Gruppen (*P. pungens* 'Glauc'), sitkagran (*P. sitchensis*) m.fl. Även arter av *Abies*, *Chama-*

Angrepp av barrträdsspinnkvalster på sockertoppsgran (*Picea glauca* 'Conica'). Svagt angrepp (t.v.) och starkt angrepp (t.h.).

Äggen placeras främst på skotten såsom bilden visar. De kläcks i början på maj och framöver.

ecyparis, Cryptomeria, Juniperus, Pinus, Taxus, Thuja m.fl. kan angripas.

Oligonychus ununguis är ett allvarligt skadedjur på barrträd på många håll i världen. Hos oss är det framför allt plantskolor som kan ha problem med detta kvalster. Enligt en amerikansk uppgift är 3-åriga granplantor speciellt känsliga.

På sockertoppsgran är angrepp vanliga även på större exemplar i planteringar av olika slag.

Naturliga fiender

Spinnkvalster har många naturliga fiender bland rovkvalster och insekter. Rovkvalster inom släktena *Anthoseius* och *Typhlodromus* och insekter såsom trips, näbbskinnbaggar och vissa nyckelpigor är vanligast förekommande.

Åtgärder

Kontrollera känsliga växtslag regelbundet på förekomst av spinnväv och kvalster. Sätt in åtgärder så snart de övervintrade äggen har kläckts (kolla med lupp), alltså på ett tidigt stadium, innan barren blivit bruna.

Kraftigt regn minskar kvalsterpopulationen drastiskt. Detta kan utnyttjas i småskalig odling – spola av angripna granar med vatten. Upprepa behandlingen flera gånger i torr väderlek. Förstärk effekten genom att behandla några gånger med ett s.k. växtvårdsmedel, t.ex. såpa, såpsprit, insekts-såpa och paraffinolja.

Kemisk bekämpning

Behandling med azadiraktin (Bionim, klass 2 L, Bionim K, klass 3) och abamectin (Vertimec, klass 2 L) stoppar upp angreppen. Vertimec är skadligt för många nyttodjur. Det är i och för sig även såpa och olja men den skadliga effekten är mer kortvarig.

Litteratur

- Alford, D. V. 1995. *A Colour Atlas of Pests of Ornamental Trees, Shrubs & Flowers*. Blackwell Publishing.
- Jeppson, L. R., Keifer, H.H. & Baker, E. W. 1975. *Mites Injurious to Economic Plants*. Berkeley, Los Angeles.
- Jørgensen, J. 1982. *Havebrugszoologi for have og landskab*. Köpenhamn.
- Nedstam, B. 2006. Personlig kontakt. Jordbruksverket, Alnarp.
- Steeghs, N., Nedstam, B. & Lundqvist, L. 1993. Predatory mites of the family Phytoseiidae (Acari, Mesostigmata) from South Sweden. *Entomol. Tidskr.* 114, 1–2, 19–27.

Text: Maj-Lis Pettersson

SLU, inst. för entomologi

Box 7044, 750 07 Uppsala

Tel: 018-67 23 47

Fax: 018-67 28 90

e-post:

Maj-Lis.Pettersson@entom.slu.se

Ingrid Åkesson

Jordbruksverket

Växtinspektionen

Box 12, 230 53 Alnarp

Tel. 040-41 52 46

Fax: 040-46 07 82

e-post: ingrid.akesson@sjv.se

Foto: Stanislav Kalt och Maj-Lis Pettersson.

Oktober 2006 rev. (Maj-Lis Pettersson)

Faktabladen kan beställas som årsabonnemang, komplett serie eller enstaka exemplar.

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från SLU. Tel: 018-67 23 47

© Sveriges lantbruksuniversitet ISSN 0281-8566

Ansvarig utgivare och redaktör:

Maj-Lis Pettersson

E-post: Maj-Lis.Pettersson@entom.slu.se

Hemsida: <http://www.entom.slu.se>

Distribution: SLU Publikationstjänst
Box 7075, 750 07 Uppsala

Tel: 018-67 11 00

E-post: publikationstjanst@slu.se